

HULib kouluttaa uutta RDA-kuvailua kirjastokollegoille

POSTED ON [16.6.2016](#) BY [SAMU KYTÖJOKI](#)

Helka-tietokannassa on maaliskuun lopusta alkaen pitänyt kuvailla uudet tietueet [RDA-kuvailusäännöillä](#). Vaikka moni asia säilyykin RDA-kuvailussa samanlaisena kuin ISBD-aikana, niin erojakin löytyy. Monesta tutusta asiasta käytetään RDA-kuvailusäännöissä eri terminologiaa kuin ISBD-aikana (esimerkiksi kausijulkaisut ovat nykyisin sarja-aineistoja). Lisäksi RDA-kuvailusääntöteksti on käytettävissä vain maksullisen palvelun, *RDA Toolkitin* kautta. Vaikka RDA Toolkitin tekstin käyttö on sisäisen linkityksen ja palveluun liitettyjen ohjeiden ansiosta periaatteessa helpompaa kuin perinteisen lineaarisen sääntötekstin käyttö, niin myös RDA Toolkit vaatii käytön opettelua.

Uuden kuvailusäännön käyttöönotto tapahtui Helka-tietokannan RDA-konversion yhteydessä. Helka-tietokannalle, kuten muillekin korkeakoulukirjastojen tietokannoille, tehtiin RDA-konversio maaliskuun lopussa pääsiäisen tienoilla. Vaikka ISBD-kuvailtuja tietueita ei voida konversiolla muuttaa RDA-kuvailluiksi, niin konversiossa voitiin kuitenkin lisätä ja muuttaa joitain elementtejä RDA-sääntöjen mukaiseksi (esimerkiksi kentät 336-338) sekä avata ISBD-sääntöjen määäämiä lyhenteitä (esimerkiksi s. -> sivua). Samat muutokset näkyvät myös uusissa RDA-kuvailluissa tietueissa.

RDA-sääntöjen mukanaan tuomat muutokset olivat sellaisia, että niiden katsottiin vaativan lisäkoulutusta. Helsingin yliopiston kirjaston metadatayksikkö järjesti RDA-kuvailukoulutusta Helka-kirjastoille vuoden 2016 keväällä. Pääkouluttajana toimi kirjastonhoitaja **Ville Huhtala** ja häntä paikkasivat tarvittaessa kirjastonhoitaja **Pirjo Laitonen** ja metadatayksikön esimies, erikoissuunnittelija **Maria Kovero**. Osallistujia tuli kaikista Helka-kirjastoista eli Helsingin yliopiston kirjastosta, Kansalliskirjastosta, Kotimaisten kielten keskukselta, Työväenliikkeen kirjastosta, Baltia-kirjastosta, Museoviraston kirjastosta sekä Suomalaisen kirjallisuuden seuran kirjastosta. Lisäksi koulutukseen osallistuttiin myös muista Helsingin yliopiston sisäisistä kirjastoista, Aleksanteri-instituutin kirjastosta ja Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet -kirjastosta.

Koulutukseen

osallistuneita. Vasemmalta alkaen: Jimi Reittu (TYL), Ville Huhtala (kouluttaja, HULib metadata), Anna-Liisa Kristiansson (Kotus), Marina Turenkova (Kotus), Anne Uusitalo (HULib), Teija Norvanto (TYL)

Koulutuksen tavoitteena oli, että kuvailija osaa

1. analysoida aineistosta RDA-kuvailun vaatimat elementit
2. tehdä RDA-sääntöjen mukaisen tietueen
3. käyttää RDA Toolkitia
4. tunnistaa ISBD- ja RDA-kuvailun erot

Koulutus järjestettiin neljässä ryhmässä, joista kullakin oli 10 koulutuskertaa (2 x 45 min). Koulutukseen ilmoittautui yhteensä 49 henkilöä, joista 37 osallistui yli puoleen koulutuskerroista. Koulutus edellyttikin aktiivista kurssille osallistumista ja opiskelua myös tapaamiskertojen ulkopuolella, sillä tunneilla käytiin lävitse vain sääntötekstien ydinasiat ja muutoin keskityttiin erilaisten harjoitusten tekemiseen ja harjoitustöiden purkuun. Vertaisoppimisen mahdollistamiseksi harjoitustöiden tekemisessä suositettiin pari- ja pienryhmätehtäviä. Pelkkää luenointia yritettiin välttää ja pääpaino kurssilla olikin sellaisissa kuvailuongelmissa, joihin kuvailija törmää päivittäisessä toiminnassaan.

RDA-kuvailusäännöt ovat painettuna noin 1000-sivuinen tiiliskivi; koulutukseen käytettävissä oleva aika oli kuitenkin rajallinen, minkä takia sisältöä piti rajata. Koulutuksen aikana käytiin läpi vain monografian kuvailu, eikä esimerkiksi sisällönkuvailua (johon RDA-säännöt eivät suurempia muutoksia tuoneetkaan) tai auktoriteetteja. Koulutuksessa käytiin lävitse myös RDA-sääntöjen mukanaan tuomia erilaisia aineistojen ja toimijoiden välisiä suhteita.

Koulutusaineistot, joita voi käyttää myös omatoimisessa opiskelussa, ovat [saatavilla avoimesti verkossa](#).

Teksti

Ville Huhtala

Kirjastonhoitaja

Kuva

Veera Ristikartano

Viestintäsuunnittelija